

**Head kolleegid ja koostööpartnerid!**

Justiitsministeerium ja  
Sotsiaalkindlustusameti lastekaitse osakond  
kutsuvad teid

# Saaremaa

teenuste messile

- VAHETAMA infot ja kontakte
- KOHTUMA noorte õigusrikkujate ja sõltlaste teenusele suunajate ning teenusepakujate ja
- LEIDMA koostööpartnereid
- LOOMA koostöösuhteid

**TULE LIITU!**  
30. NOVEMBER  
11:00 - 14:30

**KUS?**  
Lossi 15, hotell  
Arensburg,  
Kuressaare

Õritusl osalemiseks palun anda endast märku, registreerides enda osalemissoovi hiljemalt 25.11.2018 **SIIN**.

## Teenused

* Lasteabitelefoni teenus 116111.....	2
* Siseriiklike ja rahvusvaheliste lastekaitse juhtumite nõustamine .....	2
* Lastemaja .....	3
* Töönõustamine lastekaitsetöötajatele ja võrgustikupartneritele.....	3
* Tugiisikuteenus asendushoolduselt elluastujatele.....	4
* Sotsiaalse rehabilitatsiooni teenus lapsele .....	4
* Mitmedimensioonilise pereteraapia (MDFT) programm .....	6
* Kinnise lasteasutuse teenus.....	6
* Ohvriabiteenus .....	7
* Lepitusteenus.....	7
* MARAC juhtumikorraldus .....	7
* Seksuaalvägivald kriisiabikeskused (SAK).....	8
* Kuressaare Haigla .....	8
* Raviprogramm „Kainem ja tervem Eesti“ .....	9
* Sõltuvusravi- ja rehabilitatsiooniprogramm .....	9
* Saaremaa Noorte nõustamiskeskus.....	10
* Alaealiste väärtegedele reageerimine politseis.....	11
* Kriminaalhooldus.....	12
* Eesti õigusbüroo.....	12
* Noorte tööturule sisenemist toetavad tööturuteenused .....	13
* SA Innove Rajaleidja teenused.....	15
* Saaremaa Noorte Tugila.....	16
* Saaremaa noortekeskused .....	16
* Noortegarantii tugisüsteemi arendamine ja testimine .....	16
* Nõustamiskeskus Sotsiaalne Kaasatus.....	17
* Kallemae Kool (rehabilitatsiooniteenus).....	17
* Naiste tugikeskuse teenus .....	18
* Saaremaa Perenõuandla .....	18
* MTÜ Õnneonn.....	18
* „Imelised aastad“ vanemlusprogramm.....	19
* STEP .....	19
* Kohaliku omavalitsuse korraldatavad sotsiaalteenused .....	20
* Riiklikud teenused ja ennetusprogrammid lastele ja peredele:.....	20



## Lasteabitelefoni teenus 116111

Lasteabitelefon on ööpäevaringne tasuta teenus, et teatada abivajavast lapsest või küsida nõuannet lastega seotud teemadel.

Lasteabitelefonile võivad pöörduda nii lapsed ise kui ka täiskasvanud – lapsevanemad, sugulased, spetsialistid, naabrid, sõbrad, tuttavad, kõik tähelepanelikud inimesed.

Vestluses pöördujaga selgitatakse esmalt välja teema või põhjus, mille osas abi vajatakse. Juhtumikonsultandid jagavad pöördujale nõuandeid ja juhiseid, kuidas olukorras toimida, samuti informatsiooni ja kontakte erinevate teenuste ja võimaluste kohta. Vajadusel edastatakse lasteabitelefonile saabunud informatsioon KOV spetsialistile ning juhul, kui selgub, et lapse heaolu ja turvalisus on ohus, tehakse koostööd politsei ja häirekeskusega, vajadusel ka kohtutega.

Näiteid teemadest, mille osas saab lasteabitelefonilt nõuandeid ja abi:

- laste ja noorte omavahelised tülid, kiusamine ning probleemid koolis, kodus, huviringides ja internetis;
- laste ja lapsevanemate vahelised tülid;
- lapse enesehävituslik käitumine - enese vigastamine või selle kavatsus;
- küsimused laste interneti kasutamise teemadel;
- lapse kasvatamise või hooldusõiguse küsimused;
- hooletusse jäetud, abivajav või hädaohus olev laps;
- füüsiliselt, emotsionaalselt või seksuaalselt väärkoheldud laps;
- erinevad muud lastega seotud teemad, mille osas on soov konsulteerida.

### Lasteabitelefoni kontaktid:

- telefon: 116111 (ööpäevaringne, tasuta)
- e-post: [info@lasteabi.ee](mailto:info@lasteabi.ee)
- veebivestlus: [www.lasteabi.ee](http://www.lasteabi.ee) → „Küsi abi“ või „Alusta vestlust“
- lasteabi äpp, otsisõna „lasteabi“
- Facebook „Et ükski laps ei jääks abita, kui ta seda vajab!“

Lasteabitelefoni poole pöördujal on võimalik jääda anonüümseks ning nõustamine toimub nii eesti, vene kui inglise keeles.



## Siseriiklike ja rahvusvaheliste lastekaitse juhtumite nõustamine

Lapse heaolu, kasvamise ja arengu eest vastutab lapse vanem või lapse hooldusõiguslik isik. Abivajavate ja hädaohus olevate laste juhtumite lahendamisel pakub perekonnale abi ja tuge kohalik omavalitsus.

Juhtumite lahendamisel pakume kohalike omavalitsuste lastekaitsetöötajatele nõustamisteenust, mille raames aitame hinnata lapse abivajadust, leida lapse olukorra leevendamiseks lapsele ja tema perele sobivaid teenuseid ning valida lapse abivajaduse ärahoidmiseks või süvenemiseks tõhusaid, st tõenduspõhiseid meetmeid. Lisaks vahendame kohalikele omavalitsustele rahvusvahelisi lastekaitse alaseid üksikjuhtumeid, mille lahendamiseks pakume samuti nõustamisteenust.

Nii siseriikliku kui rahvusvahelise juhtumi alase nõustamisteenuse saamiseks tuleb kohalikul omavalitsusel edastada oma soov vormikohasel taotlusel e-posti aadressile: [info@sotsiaalkindlustusamet.ee](mailto:info@sotsiaalkindlustusamet.ee).

### Täpsema info saamiseks soovitame võtta ühendust:

- siseriiklike juhtumite puhul lastekaitse osakonna piirkonna juhtumikonsultandiga;
- rahvusvaheliste juhtumite puhul lastekaitse osakonna peaspetsialistidega:  
Katrín Malm tel: 6640 164, e-post: [katrin.malm@sotsiaalkindlustusamet.ee](mailto:katrin.malm@sotsiaalkindlustusamet.ee)  
või Merli Laur tel: 5345 1792, e-post: [merli.laur@sotsiaalkindlustusamet.ee](mailto:merli.laur@sotsiaalkindlustusamet.ee).
- Töövälisel ajal on võimalus helistada lastekaitse osakonna Lasteabitelefonile 116111.

Loe lisaks Sotsiaalkindlustusameti kodulehelt: [www.sotsiaalkindlustusamet.ee](http://www.sotsiaalkindlustusamet.ee)  
→Lapsed ja pered →Nõustamisteenused.





## Lastemaja

Lastemaja on lapsesõbralik ja erialadevaheline teenus seksuaalselt väärkoheldud või selle kahtlusega laste abistamiseks.

Lastemajad asuvad Tallinnas (Põhja Lastemaja) ja Tartus (Lõuna Lastemaja), kuid teenus on kättesaadav kõikidele lastele Eestis.

Lastemaja teenuse osutamiseks töötavad lapse heaolu nimel koos erinevad spetsialistid - lastekaitsetöötaja, politsei, prokurör, psühholoog ja paljud teised. Teenuse meeskond hindab lapse tervislikku ja sotsiaalset olukorda ja edasist abivajadust, viib läbi juhtumi lahendamiseks vajalikud uurimistoimingud ning pakub lapsele vajalikku abi.

Teenusele saamiseks tuleb:

- kohaliku omavalitsuse lastekaitsetöötajal võtta ühendust lastemaja spetsialistiga ja esitada lastemajateenuse taotlus (leitav kodulehelt);
- teistel lastega töötavatel spetsialistidel ja tavakodanikel, kellele teeb muret lapse seksuaalne käitumine, pöörduda Lastemaja spetsialisti poole;
- lapsevanematel ja /või lastel endal pöörduda Lastemaja teenusele.

### Lastemaja piirkonna kontaktid:

Anna Frank-Viron (Lastemajateenuse juht), tel: 5361 1602, e-post:

[Anna.Frank-Viron@sotsiaalkindlustusamet.ee](mailto:Anna.Frank-Viron@sotsiaalkindlustusamet.ee)

Lilia Tkatš (Põhja lastemaja peaspetsialist), tel: 5647 7879, e-post:

[Lilia.Tkats@sotsiaalkindlustusamet.ee](mailto:Lilia.Tkats@sotsiaalkindlustusamet.ee)

Kai Hallik (Lõuna lastemaja juhtivspetsialist), tel: 5196 9511, e-post:

[Kai.Hallik@sotsiaalkindlustusamet.ee](mailto:Kai.Hallik@sotsiaalkindlustusamet.ee)

Ave Kasenõmm (Lõuna lastemaja peaspetsialist), tel: 5307 2533, e-post:

[Ave.Kasenomm@sotsiaalkindlustusamet.ee](mailto:Ave.Kasenomm@sotsiaalkindlustusamet.ee)

Loe lisaks Sotsiaalkindlustusameti kodulehelt:

<http://www.sotsiaalkindlustusamet.ee/> → Lapsed ja pered → Lastemaja.



## Töönõustamine lastekaitsetöötajatele ja võrgustikupartneritele

Töönõustamine (tuntud ka supervisiooni nime all) on süsteemne nõustamisprotsess, mis on vajalik eelkõige inimestega töötavale spetsialistidele tööalasel toimetulekul.

Selleks, et toetada **lastekaitsetöötaja** tööalast toimetulekut ja professionaalset arengut ning ennetada emotsionaalset läbipõlemist, korraldame töönõustamist lastekaitsetööd tegevatele spetsialistidele. Keerulisemate juhtumite korral, kus on vajalik kiire ja tõhus sekkumine mitme ametkonna poolt, pakume operatiivse koostöö loomiseks töönõustamist ka **lastega töötavatele võrgustikuliikmetele**.

Töönõustamised toimuvad üle-eestiliselt, kõigis maakondades. Täpsema info saamiseks soovime võtta ühendust lastekaitse osakonna piirkondliku peaspetsialistiga.

Loe lisaks Sotsiaalkindlustusameti kodulehelt:

<http://www.sotsiaalkindlustusamet.ee/> → Lapsed ja pered → Abiks spetsialistile.





## Tugiisikuteenus asendushoolduselt elluastujatele

### Tugiisikuteenus on suunatud noortele, kes:

- lahkub asendushooldusteenuselt või perekonnast eestkostelt järelhooldusteenuse või iseseisvasse ellu (nii asenduskodus/perekodus, hooldusperes/perekonnas hooldamisel kui perekonnas eestkostel elanud noored);
- on asendushooldusel olles jäänud lapseootele või emaks saanud;
- on juba varem asendushoolduselt lahkunud, kuid kellel on tekkinud raskusi iseseisvalt toime tulemisega.

### Tugiisik saab aidata noorel sujuvamalt iseseisvat elu alustada, seejuures:

- saada teavet teenustest ja toetustest, leida sobivaid võimalusi õpinguteks, töötamiseks, huvitegevuseks jms;
- leida ning hoida motivatsiooni õpingute lõpetamiseks, töökoha säilitamiseks;
- planeerida ja tulla toime igapäevaeluga (eelarve planeerimine ja säästlik majandamine, dokumentide koostamine, eluasemega seotud toimingud, toiduvalmistamine jm kodutööd);
- kohaneda ja toime tulla lapsevanema rolliga, hoolitseda lapse eest;
- säilitada ja taastada suhteid tugivõrgustikuga;
- toime tulla muude eettulevate raskustega.

### Tugiisikuks võib olla:

- Usaldus-tugiisik - noorele tuttav ja lähedane isik, kes on valmis noorele tugiisikuks olema ning keda noor tugiisikuks soovib. Usaldus-tugiisikult eeldatakse teatud haridustaset või koolituste läbimist.
- Professionaalne tugiisik ei ole noorele tuttav, on läbinud tugiisikukoolituse või omab sotsiaalvaldkonna haridust.

Tugiisku teenuse saamiseks märgib\_KOV sotsiaal- või lastekaitsetöötaja noore juhtumiplaani hinnangu teenuse vajaduse kohta ning võtab ühendust SKA LKO projektijuhiga, kes edastab info piirkondlikule teenusepakkujale. Teenusepakkuja korraldab teenuse osutamise.

Tugiisikute tööd tasustatakse ESF vahenditest, kohaliku omavalitsuse jaoks on teenus tasuta.

### Täpsem info ja piirkondlike teenusepakkujate kontaktid kodulehel:

[www.sotsiaalkindlustusamet.ee](http://www.sotsiaalkindlustusamet.ee) →Lapsed ja pered → Asendushoolduse tugiteenused.

Projektijuht Maarja Kuldjärv, tel: 59181973, e-post:

[maarja.kuldjarv@sotsiaalkindlustusamet.ee](mailto:maarja.kuldjarv@sotsiaalkindlustusamet.ee)



Euroopa Sotsiaalfondi toetuse andmise tingimused „Asendushoolduse kvaliteedi tõstmine“



SOTSIAALKINDLUSTUSAMET

## Sotsiaalse rehabilitatsiooni teenus lapsele

Sotsiaalse rehabilitatsiooni teenus on kompleksne teenus, mille lahendamine ei ole võimalik üksikteenuste (nt tugiisikuteenus või sotsiaalnõustamise) abil, vaid nõuab mitme eriala spetsialistide (rehabilitatsioonimeeskonna) sekkumist.

Sotsiaalse rehabilitatsiooni teenuse osutamist lapsele ning lapse teenusele suunamist korraldab Sotsiaalkindlustusamet. Oluline! Lapse rehabilitatsioonivajadust hindab rehabilitatsioonimeeskond, kes koostab rehabilitatsiooniplaani.



### Teenusele suunamist saavad taotleda:

- alla 16-aastased lapsed, kellel on määratud puude raskusaste (sügav, raske või keskmine puue);
- alla 18-aastased lapsed, kelle KOV on tunnistanud abivajavaks lapseks lastekaitseeaduse tähenduses ja andnud hinnangu tema teenusele suunamise vajaduse kohta. Abivajavaks tunnistatud lapsel ei pea olema tuvastatud puuet.
- Teenusele suunamise taotluse võib teha lapsevanem või kohalik omavalitsus kokkuleppel lapsevanemaga.

Taotlust on võimalik esitada mitmel erineval viisil:

- riigiportaalis [eesti.ee](http://eesti.ee);
- digitaalselt allkirjastatud taotlus saata e-posti teel aadressile: [info@sotsiaalkindlustusamet.ee](mailto:info@sotsiaalkindlustusamet.ee);
- paberil allkirjastatud taotlus saata posti teel aadressil: Endla 8, 15092 Tallinn;
- taotluse saab esitada ka Sotsiaalkindlustusameti klienditeeninduses üle Eesti.

Lapse SRT taotlus vaadatakse läbi ja tehakse teenusele suunamise otsuse või sellest keeldumise otsuse 10 tööpäeva jooksul.

Suunamisotsuse kehtivus on kuni 2 aastat, kehtivuse alguse ja lõpu kuupäev on otsuses märgitud. Otsuse kehtivuse aja jooksul ei ole vaja otsust pikendada ega uuendada.

Otsus saadetakse SRT taotluses märgitud viisil. Koos suunamisotsusega saadetakse laste sihtgrupile teenuse osutajate nimekiri, milles on kontaktandmed ja orienteeruvalt esimese vaba aja andmed.

Suunamisotsuse saamisel on aega 60 päeva, et saadud teenuse osutajate nimekirjast valida sobiv ja registreerida teenusele. Registreerimiseks pöörduda valitud teenuse osutaja poole kas telefoni või e-posti või posti teel või mine kohale ja lepi kokku teenuse alustamise aeg. Registreerimisel teatada suunamisotsuse number, mis on kujul K000... – selle numbri järgi saab teenuse osutaja vaadata otsuse andmeid infosüsteemis.

Lapsel on võimalik saada SRT kokku kuni 1395 euro eest aastas (teenuse maksimaalne maksumus kalendriaastas ehk aastalimiit) kuni selle kalendriaasta lõpuni, millal puudega laps saab 16-aastaseks või KOV hinnangu alusel suunatud abivajav laps 18-aastaseks. Raha arvestus on

individuaalne – nt liikumispuudega lapsel on füsioterapeudi teenuseks rohkem raha kui sellel lapsel, kellel puude raskusastme määramisel liikumispuuet ei tuvastatud.

Laste sotsiaalse rehabilitatsiooni teenust puudutavate küsimuste korral aitavad lahenduse leida sotsiaalkindlustusameti rehabilitatsiooni peaspetsialistid, kelle kontaktid on koondatud kodulehel eraldi faili: [www.sotsiaalkindlustusamet.ee](http://www.sotsiaalkindlustusamet.ee) → Puue ja hoolekanne → Sotsiaalne rehabilitatsioon → **Sotsiaalse rehabilitatsiooni teenus lapsele** → peaspetsialistid rehabilitatsiooniasutuste kaupa.

### Lapse ja pere sammud SRT teenusel:

1.Lapsel on eelnevalt määratud puude raskusaste
2.Esitad SKA-le rehabilitatsiooniteenuse taotluse
3.SKA väljastab suunamisotsuse
4.Laps võib olla teenuse järjekorras kuni 1 aasta
5.Järjekorra saabumisel saadab SKA sulle teate, et võid pöörduda teenuseosutaja poole
6.Pöördud SRT osutaja poole ja lepid kokku teenuse saamise aja
7.Laps saab teenust vastavalt rehabilitatsiooniplaanile
8.Teenuse osutaja koos sinuga hindab teenuse tulemuslikkust
9.Annad teenuse osutajale kinnituse, milliseid teenuseid laps on saanud

### Rehabilitatsiooniteenuse osutajad Saaremaal:

- MTÜ Saaremaa puuetega inimeste koda
- Kallemäe kool (Laps, kes on toime pannud õigusrikkumise)
- MTÜ Erivajadustega inimeste konsultatsioonid
- Kuressaare Perekodu
- Sa Kuressaare Haigla
- Sotsiaalne Kaasatus MTÜ (sh ka sots reh lapsele, kes on toime pannud õigusrikkumise)





## Mitmedimensioonilise pereteraapia (MDFT) programm

MDFT (mitmedimensiooniline pereteraapia) on perekeskne programm lastele ja noortele, vanuses 11 kuni 18 eluaastat (ka), kellel on erinevaid probleeme: õigusrikkumised, uimastitarvitamine, raskused koolikohustuse täitmisel, suhteprobleemid vanemate, eakaaslaste ja ametiisikutega.

Positiivsete muutuste saavutamiseks ja säilitamiseks tegeldakse programmis süsteemselt noore enda, tema vanemate, pere kui ka pereväliste inimeste ja asutustega. Ühe perega töötab üks terapeut leidmaks üles pere ja peret ümbritseva keskkonna ressursid. Terapeut annab parima, et noor ja pere hakkaksid kasutama neid tugevusi rahuldust pakkuvama elu saavutamiseks, arvestades seejuures ühiskonna norme.

MDFT on riiklik teenus ja programmi suunatud perele tasuta. Programmi suunajateks on prokuratuur, kriminaalhooldajad, politsei, kohus ja kohalik omavalitsus. Programmi suunamiseks on vajalik eelnevalt konsulteerida piirkonna superviisoriga, et hinnata programmi sobivust noorele ja perele.

### Lääne piirkonna superviisori kontaktandmed:

Karin Luts, tel: 5194 3357, e-post: [karin.luts@sotsiaalkindlustusamet.ee](mailto:karin.luts@sotsiaalkindlustusamet.ee)

Rohkem infot sotsiaalkindlustusameti kodulehelt:

[www.sotsiaalkindlustusamet.ee](http://www.sotsiaalkindlustusamet.ee) → Lapsed ja pered → Mitmedimensiooniline pereteraapia (MDFT).



## Kinnise lasteasutuse teenus

Kinnise lasteasutuse teenus on mõeldud viimase abinõuna alla 18-aastastele, kelle käitumine ohustab tõsiselt lapse enda elu, tervist ja arengut või teiste isikute elu või tervist ning keda ei ole võimalik aidata ühegi teise meetmega.

Teenusel osutatavad tegevused on suunatud sellele, et aidata lapsel arendada välja hoiakud ja oskused, tänu millele suudab ta peale teenusel viibimist elada enda elu, tervist või arengut ja teiste elu või tervist kahjustamata.

Tegemist on riikliku teenusega, kuhu on võimalik laps suunata maksimaalselt üheks aastaks. Lapse teenusele paigutamise, samuti seal viibimise pikendamise ja lõpetamise **otsustab kohus lapse elukohajärgse kohaliku omavalitsuse üksuse avalduse** või karistusseadustiku (§87 lg1 p9) **alusel**. Kohaliku omavalitsuse avaldus peab ühe osana sisaldama sotsiaalkindlustusameti arvamust lapse vabadust piirava meetme sobivuse kohta. Arvamuse taotlemiseks tuleb kohalikul omavalitsusel esitada taotlus sotsiaalkindlustusametile, e-post: [info@sotsiaalkindlustusamet.ee](mailto:info@sotsiaalkindlustusamet.ee).

Kinnise lasteasutuse teenust osutavad:

- AS Hoolekandeteenused (intellektihäirega abivajavatele lastele);
- Maarjamaa Hariduskolleegium (Emajõe ja Valgejõe õppekeskused, põhiharidust omandavatele normintellektiga abivajavatele lastele).

### Kontaktid Sotsiaalkindlustusametis:

- kohtule esitatava avalduse ja Sotsiaalkindlustusameti arvamuse küsimise osas Kadi Lauri, e-post: [Kadi.Lauri@sotsiaalkindlustusamet.ee](mailto:Kadi.Lauri@sotsiaalkindlustusamet.ee)
- kinnise lasteasutuse teenuse korralduse, teenuseosutajate info ja teenusekohtade täituvuse osas Egle Välba, e-post: [Egle.Valba@sotsiaalkindlustusamet.ee](mailto:Egle.Valba@sotsiaalkindlustusamet.ee)

Loe lisaks Sotsiaalkindlustusameti kodulehelt: [www.sotsiaalkindlustusamet.ee](http://www.sotsiaalkindlustusamet.ee)  
→ Lapsed ja pered → Kinnise lasteasutuse teenus.



## Ohvriabiteenus

Ohvriabiteenus on avalik teenus, mille eesmärgiks on kuriteo, hooletuse või halva kohtlemise või füüsilise, vaimse või seksuaalse vägivalda ohvriks langenud isikute toimetulekuvõime säilitamine või parandamine.

Teenuse sihtgrupp on **ohvrid või isikud kes kahtlustavad, et on vägivaldaohvrid; isikud kes on kogenud vägivalda, hoolimatust või halba kohtlemist; isikud kes vajavad nõu ja abi seoses toimunud õnnetusjuhtumiga; spetsialistid kes vajavad tööalaselt abi oma kliendi toetamisel.** Eraldi ohvriabiteenused on mõeldud ka sihtgruppidele nagu **inimkaubanduse ohvrid, seksuaalselt väärkoheldud alaealised, saatjata alaealised välismaalased.**

Ohvriabiteenus seisneb ohvri nõustamises ning ohvri abistamises suhtlemisel riigi ja kohaliku omavalitsuse asutustega ning juriidiliste isikutega. Lisaks nõustamisele on süüteo ohvril ohvriabi seaduse alusel võimalik taotleda ka psühholoogilise abi kulutuste hüvitamist. Samuti saab ohvriabist taotleda ka kuriteoohvri riiklikku hüvitist.

Ohvriabiteenus on riiklik teenus ning kõigile ohvritele tasuta.

**Ohvriabiteenust osutavad sotsiaalkindlustusameti ohvriabi osakonna töötajad** kõikides Eesti maakondades ning enamasti asuvad nad politseiga samas majas – Saaremaal asub ohvriabi Kuressaare politseijaoskonnas (Transvaali 58, Kuressaare);

Kontakt: juhtivspetsialist Katrin Paukson, tel: 5757 0744, e-post: [saare.aa@sotsiaalkindlustusamet.ee](mailto:saare.aa@sotsiaalkindlustusamet.ee).



## Lepitusteenus

Lepitusmenetlus kohaldub II astme kuritegudele, lepitatakse teise astme kuriteo osapooli, s.o kannatanut ja kahtlustatavat või süüdistatavat. **Lepitusteenuse osutamise tagab Sotsiaalkindlustusamet ning lepitamist viivad läbi ohvriabitöötajad.**

Lepitusmenetluse eesmärk on saavutada kokkulepe kahtlustatava või süüdistatava ja kannatanu leppimiseks ning kuriteoga tekitatud kahjude heastamiseks. Lepitusmenetluse läbiviimisel arvestatakse ennekõike kannatanu/ohvri huve. Lepitamise läbiviimisel tegeletakse kuriteo mõlema osapoollega.

**Otsuse kriminaalasja lõpetamiseks lepitusmenetluse teel teeb osapoolte nõusolekul prokuratuur või kohus.** Lepitusprotsess lõpeb osapoolte vahelise kirjaliku lepituskokkuleppe sõlmimisega. Lepitaja roll on eelkõige suunata pooli normaalsele ja täidetavale kokkuleppele.

Rohkem infot sotsiaalkindlustusameti kodulehelt:

[www.sotsiaalkindlustusamet.ee](http://www.sotsiaalkindlustusamet.ee) → Ohvriabi → Ohvriabi ja lepitusteenusteenus.



## MARAC juhtumikorraldus

MARAC on võrgustikupõhine juhtumikorralduse mudel, mille eesmärgiks on tuvastada kõrge riskiga lähisuhtevägivalda ohvrid ning kindlustada nende kaitse mitmete asutuste spetsialistide (politsei, ohvriabi, kohaliku omavalitsuse sotsiaal- ja lastekaitse spetsialistid, prokuratuur, naiste tugikeskused, tervishoiu- haridussektori ja kriminaalhooldussektori esindajad) koostöös ning seeläbi vähendada lähisuhtevägivalda ja selle raskeid tagajärgi.

MARAC hõlmab endas ohvrite riskide tuvastamist ja hindamist, sekkumisplaani koostamist ning selle täitmist, juhtumikorralduse võrgustiku koostumisi, jagatud infot ja vastutust ning tulemuste hindamist. MARAC mudel annab selge tegevusraamistikku, mis on suunatud probleemi lahendamisele. MARAC juhtumikorralduse eestvedajateks erinevates piirkondades on **ohvriabitöötajad**. Iga võrgustiku liige võtab juhtumi lahendamisel kindla rolli ja vastutuse ning selle täitmist ja mõju jälgitakse üheskoos.

Rohkem infot sotsiaalkindlustusameti kodulehelt:

[www.sotsiaalkindlustusamet.ee](http://www.sotsiaalkindlustusamet.ee) → Ohvriabi → MARAC juhtumikorralduse mudel.





## Seksuaalvägivalda kriisiabikeskused (SAK)

Alates 2017. aastast saavad kõik seksuaalvägivalda kogenud inimesed pöörduda abi saamiseks ööpäevaringselt seksuaalvägivalda kriisiabikeskustesse, mis on loodud neljas Eesti piirkonnas haiglate juurde:

- Lääne-Tallinna Keskhaigla (Tallinn),
- Tartu Ülikooli Kliinikum (Tartu),
- Pärnu Haigla (Pärnu),
- Ida-Viru Keskhaigla (Kohtla-Järve).

Kriisikeskustesse võib tulla ise ja koos saatjaga, mistahes kellaajal ja ilma saatekirjata. Ei ole oluline, kas eelnevalt on politseisse pöördunud või kas seda üldse kavatsetakse. Oodatud on nii naised kui mehed; lapsed, noored ja täiskasvanud, kes on kogenud seksuaalvägivalda või kahtlustavad seda.

Pöörduja soovil ja nõusolekul teostatakse seksuaalvägivalda kriisiabikeskustes järgmised toimingud:

- tugi ja esmane nõustamine,
- läbivaatus ja tõendite kogumine,
- abi raseduse ärahoidmisel,
- suguhaiguste testimine ja HIV kontaktijärgne ravi,
- järelravi – meditsiiniline ja psühholoogiline nõustamine,
- tugi politseisse pöördumisel.

Seksuaalkuriteo tõendamise seisukohast on ülioluline, et kuriteo ohvrid pöörduksid võimalikult kiiresti abi järele, sest vaid siis on võimalik dokumenteerida võimalikud vigastused ja koguda kannatanu kehalt toimepanija bioloogilist materjali. Hiljem on võimalik kogutud materjalidest määrata DNAd ja kasutada tulemusi kohtus.

Teenust koordineerib Sotsiaalkindlustusamet ning kõik uuringud ja ravi on kannatanule tasuta.

Abi ja nõu saamiseks võib pöörduda lähima ohvriabitöötaja poole.

Ohvriabi- ja ennetusteenuste osakonna SAK teenuste koordinaatori

kontakt: Keete Janter, tel: 523 0669, e-post:

[keete.janter@sotsiaalkindlustusamet.ee](mailto:keete.janter@sotsiaalkindlustusamet.ee).

Kasulikku teavet ja ülevaade seksuaalvägivalda abivõimaluste kohta leiab:

[www.palunabi.ee](http://www.palunabi.ee) → seksuaalvägivald.

Rohkem infot sotsiaalkindlustusameti kodulehelt:

[www.sotsiaalkindlustusamet.ee](http://www.sotsiaalkindlustusamet.ee) → Ohvriabi → Seksuaalvägivalda kogenud ohvri kompleksteenuse tervishoiuasutustes.



## Kuressaare Haigla

Kuressaare Haiglas on võimalik saada järgmisi teenuseid:

- perekooli loengud;
- psühholoogi-; psühhiaatri-; logopeedi-; eripedagoog-; füsioterapeudi-; tegevusterapeudi teenus.

Kuressaare Haiglas võimalik saada psühhiaatria teenust uimastisõltlastel.

Psühhiaater Ellu Eik käib Kuressaare Haiglas regulaarselt korraldamas vastuvõtte. Muuhulgas on doktor olnud tegev erinevates uimastisõltlastega tegelevates organisatsioonides, mis tõttu on psühhiaatriteenuse hea võimalus ka alaealistele sõltlastele.

**Kontakt:** Info ja registreerimine: 4520115







## Raviprogramm „Kainem ja tervem Eesti“

Raviprogrammi raames osutatakse alkoholitarvitamise häire ravi teenust, mis on mõeldud inimesele, kes on alkoholi tõttu sattunud raskustesse: liigjoomine, tsüklid, tugev füüsiline sõltuvus, igapäevane joomine, mis segab tavapärast elu. Ravi alustamisel püstitatakse eesmärk, mis võib olla täieliku kainuse kõrval ka tarbitavate alkoholi koguste ja sageduste vähendamine.

**Tingimused:** Raviprogrammiga liitumiseks ei ole vaja saatekirja. Teenus on tasuta, ka ravikindlustuseta inimesele. Ise tuleb maksta vaid ravimite eest.

**Sihtgrupp:** Ravile saab pöörduda alates 18. eluaastast. Pöörduda võivad nõu saamiseks ka patsiendi lähedased.

### Kontaktandmed:

Saaremaal pakub alkoholitarvitamise häire ravi teenust Kuressaare Haigla. Raviteenuse saamiseks tuleb kontakteeruda telefonil 4520115 (E-R 8-17) või e-postil [kainem.tervem@saarehaigla.ee](mailto:kainem.tervem@saarehaigla.ee).

Vastuvõtuga broneerides tuleb mainida, et soovitakse saada teenuseid programmi "Kainem ja tervem Eesti" raames ning inimesega võetakse kahe tööpäeva jooksul võtab koordinaator ise ühendust.

Loe lisaks Kuressaare Haigla kodulehelt: Uudised → [„Kuressaare Haigla motiveerib alkoholiprobleemist vabanema“](#) (15.05.2018).



Tervise Arengu Instituudi tegevusi alkoholi tarvitavate kaheksa vähendamiseks rahastab Euroopa Liit Euroopa Sotsiaalfondi toetuse andmise tingimuste "Kainem ja tervem Eesti" raames.



## Sõltuvusravi- ja rehabilitatsiooniprogramm

Viljandi ravi- ja rehabilitatsioonikeskuses pakutava sõltuvusrehabilitatsiooni eesmärgiks on lisaks uimastitarvitamisest loobumisele ja integreerumisele igapäevaelu, ka püsivate psüühikamuutuste saavutamine ja uute käitumismustrite kujundamine, eneseefektiivsuse tõstmine riskisituatsioonidega toimetulekuks erinevate teraapiiliste võtete ja erialaspetsialistide nõustamise kaudu.

Statsionaarse teenuse kestus on 7-9 kuud. Viljandi osakonnas osutatakse teenust nii meestele kui naistele eesti ja vene keeles. Sillamäe osakonnas osutatakse teenust meestele vene keeles. Rehabilitatsiooniprogramm on nii Viljandi kui ka Sillamäe osakonnas sama. Statsionaarsele teenusele järgneb ambulatoorne järelteenus, mida pakutakse Tallinnas, Jõhvis ning Narvas.

**Sihtrühm:** täisealised uimastisõltuvusega inimesed.

### Pakutavad teenused:

- Kahjude vähendamise teenus Narvas (süstlavahetuspunktid); Sillamäel (väljatöö)
- Võõrutusravi teenus Viljandi osakonnas;
- Statsionaarne rehabilitatsiooniteenus uimastisõltuvusega täisealisele inimesele Viljandi või Sillamäe osakonnas;
- Ambulatoorne rehabilitatsiooniteenus ehk järelteenus Tallinnas, Narvas ja Jõhvis.

Teenus on kliendile tasuta! Statsionaarsele võõrutusravi- ja rehabilitatsiooniteenusele suunamist vaja ei ole, klient ise pöördub teenusepakkuja poole.

### Kontaktandmed teenustele registreerimiseks:

SA Viljandi Haigla sõltuvushaigete ravi- ja rehabilitatsioonikeskus:

Viljandi osakond, tel: 524 0024

Sillamäe osakond, tel: 5814 0126



## Saaremaa Noorte nõustamiskeskus

Noorte nõustamiskeskus (Kauba 19, Kuressaare) on avatud järgnevalt:

- Psühholoog N 16.00–19.00 (vajalik eelnev registreerimine)
- günekoloog T 15.00–17.00
- kirurg-meestearst K 15.00–17.00
- ämmaemand-noortenõustaja E, N 11.30–17.00, R 10.00–15.00

Täpsem info ja registreerimine keskuse telefonil 45 33 382 või e-posti aadressil: [noustamis.keskus@mail.ee](mailto:noustamis.keskus@mail.ee)

Väljaspool keskuse vastuvõtuaegu AS Hanvari registratuuri telefonil: 45 33 380. Telefonikõnedele vastamise aeg noortekabinetis E,N kell 15.30–16.30 R kell 14.00–15.00.

Lisainfot Noorte nõustamiskeskuse teenuste kohta leiad ka: [www.amor.ee](http://www.amor.ee).

**Erakliinik Hanvaril on leping Eesti Haigekassaga kuni 26.a. noortele nõustamisteenuse osutamiseks:**

- Nõustamine sobiva rasestumisvastase vahendi leidmiseks
- Rasestumisvastaste tablettide väljakirjutamine
- SOS pillide nõustamine hädaabi olukorras
- Raseduse kindlakstegemine
- Naistearsti läbivaatus koos analüüsides võtmisega
- Spetsiaalsed konsultatsioonid kohapeal või suunamisega
- Nõustamine seksuaalsuse ja lähedussuhete osas
- Nõustamine seksuaalse vägivalda puhul
- Nõustamine seksuaalidentiteedi osas
- Nõustamine ja ravi sugulisel teel levivate haiguste osas
- Psühhoseksuaalne nõustamine
- Telefoninõustamine

Kuni 26 aastastele noortele on haigekassa kindlustatuse olemasolul vastuvõtt tasuta!

Erakliinik Hanvaril on leping Tervise Arengu Instituudiga 19–26.aasta vanuste ravikindlustamata noorte reproduktiivtervisealase nõustamise ning seksuaalsel teel levivate haiguste ennetamise teenuse osutamiseks.

Projekti sihtrühmaks on ravikindlustamata 19 kuni 26 aastased noored, kes vajavad seksuaaltervisega seotud konsultatsioone ja uuringuid.

Noorte nõustamiskeskuses on võimalik noortel kontrollida sugulisel teel leviva haiguse kahtlust ja saada seksuaaltervise alast nõu. Esmaste külastuste eesmärgiks on ka rasestumisvastaste vahendite määramine. Noorte nõustamiskeskus vasta noortespetsiifilise teenuse kvaliteedinõuetele (pädev ja noortesõbralik personal, privaatsus, kättesaadavus jne). Teenuse kättesaadavus tagatakse 4 nädala jooksul registreerumisest.

Teenuste kohta leiab täiendavat infot ka kodulehelt [www.amor.ee](http://www.amor.ee)

Lisaks pakume loenguid koolidele-pedagoogidele ja kooliõpilastele. Loenguid pakume nii noorte kabinetis kohapeal, aga vajadusel võime kohale tulla ka koolidesse. Pakume loenguid järgnevatel teemadel:

- seksuaalkasvatuse teemalised loengud,
- tööeluga seonduvad loengud,
- tervisliku toitumise teemalised loengud.

Loe lähemalt AS Hanvari kodulehelt: Teenused → [Noorte nõustamiskeskus](#)





### Alaealiste väärtegadele reageerimine politseis

Politsei reageerib alaealiste õigusrikkumistele vastavalt alaealise riskidele ja vajadustele. Antud põhimõtte aluseks on individuaalne lähenemine igale juhtumile ning olulisim on süüteo sotsiaalsete põhjuste väljaselgitamine ja riskide hindamine.

Üldreeglik on, et alaealiste puhul tuleb eelkõige kaaluda just mõjutusvahendite (hoiatus, sotsiaalprogrammi suunamine, kohustuse võtmine, kahju hüvitamine, kahju heastamine või muu sobiv sekkumine) kohaldamise võimalust ning karistada vaid juhul, kui mõjutusvahendi rakendamine ei anna loodetud tulemusi. Mõjutusvahendi valimisel tuleb püüda vähendada neid riskifaktoreid, mis võivad põhjustada süüteo kordumist. Alaealisele mittekaristusliku mõjutusvahendi määramisel saab kasutada erinevaid mõjutamismeetodeid: juhtumiarutelu, konflikti- ja kahjuvahendust.

Iga lapse puhul hindab politsei esmalt tema võimalikku abivajadust, igast abi vajavast lapsest teavitatakse KOV lastekaitsetöötajat. Igast väärtetest teavitab politsei esimesel lapse seaduslikku esindajat. Kahjuga väärtegade korral pakub politsei lapsele kahju hüvitamise või heastamise võimalust. Alla 14-aastaste suhtes ei saa rakendada menetluslikke mõjutusvahendeid, küll aga saab neid mõjutada menetlusväliselt.

Politsei võimalused reageerimaks 14.-17.aastase väärtete sooritanud alaealise teole:

1. **Väärteomenetlust ei alustata ja piirdatakse suulise hoiatusega** – kasutatakse juhul, kui edasine põhjalikum sekkumine pole vajalik (nt kui laps on toime pannud madala riskiga kahjuta väärtete).
  2. **Alustatud väärtete menetlus lõpetatakse järgmistel põhjustel:**
- 2.1 **Isiku süü ei ole suur** – juhul, kui kahjuta väärtete menetlemise käigus selgub vestlusest lapse või tema vanemaga, et laps on oma teo keelatuselt aru saanud ning laps ise või lapsevanem on võtnud selle osas vastutuse, on asjakohane menetluse lõpetamine otstarbekuse kaalutlusel.

- 2.2 **Hoiatusega** – juhul, kui politsei pea vajalikuks anda lapsele tema teo keelatus kohta selge ja konkreetse signaali, võib menetluse lõpetada hoiatusega.
- 2.3 **Kahju hüvitamise või heastamisega** – juhul, kui kahjuga väärtete korral on laps või tema vanem nõus kahju vabatahtlikult hüvitama või heastama ning seda ka teeb, võib menetluse lõpetada.
- 2.4 **Sotsiaalprogrammi suunamisega** – juhul, kui isik on võtnud kohustuse osaleda sotsiaalprogrammis, võib menetluse lõpetada. Alaealise võib programmi suunata, kui tema süüteod on tingitud sõltuvushäirest või muust psühhosotsiaalsest probleemist (kõrge riskiga ja korduvad süüteod).
- 2.5 **Lepitusteenusele suunamisega** – juhul, kui alaealine on võtnud kohustuse osaleda lepitusteenusel ohvriabi juures, võib menetluse lõpetada.
- 2.6 **Kohustuse võtmisega** – juhul, kui alaealine on võtnud muu asjakohase kohustuse (nt vabanduskirja kirjutamine; lapse lubadus hoiduda teatud tegevustest või täita kohustusi, sh juba olemasolevaid seaduslike kohustusi, nt hoiduda tarbimast alkoholi või täita koolikohustust; või kohustusi, mida otseselt seaduses pole aga mis oleks vajalikud konkreetse lapse juhtumil, nt lubadus osaleda huvitegevuses, ravikohustus, majapidamistöodes abistamise kohustus jne) võib menetluse lõpetada.
3. **Rahatrahvi määramine** – kasutatakse juhul, kui muud meetmed ei ole sobivad.

Lisaks on politseil võimalus pöörduda kohtu poole, kes saab kohaldada mõjutusvahendeid (väärtete sooritanud alaealistele: hoiatus, sotsiaalprogramm, kahju hüvitamine või heastamine, sõltuvus- või muu ravi, lepitusteenus, üldkasulik töö kuni 20 tundi, liikumisvabaduse piirang, kinnisesse lasteasutusse paigutamine, muu kohustus.

\*\*\*



## Kriminaalhooldus

Viru vangla 3 üksus tegeleb alaealiste ja noorte kinnipeatavate ning ka kriminaalhooldusalustega üle terve Eesti.

Kriminaalhoolduse käigus valvatakse kriminaalhooldusaluse käitumise ja temale kohtu või prokuröri poolt pandud kohustuste täitmise järele. Lisaks kohustuste täitmise kontrollimisele soodustatakse kriminaalhooldusaluse sotsiaalset kohanemist eesmärgiga mõjutada teda hoiduma kuritegude toimepanemisest.

Kriminaalhoolduses viiakse läbi erinevaid sotsiaalprogramme nii gruppides, kui ka individuaalselt ning teenus on saadav üksnes kriminaalhooldusalustele.

Viru vangla 3 üksuse kriminaalhoolduse sihtgruppi kuuluvad noored ja alaealised kuni vanuseni 20 eluaastat ja 6 kuud.

Kriminaalhoolduse programmide kohta loe kriminaalpoliitika kodulehelt: [www.kriminaalpoliitika.ee](http://www.kriminaalpoliitika.ee) → teemalehed → sotsiaalprogrammid.



## Eesti õigusbüroo

Eesti Õigusbüroo OÜ koostöös Justiitsministeeriumiga pakub Eestis elavatele inimestele tasuta ja soodustingimustel õigusabi.

Abi saavad kõik Eestis elavad inimesed, kelle keskmine brutosissetulek jääb alla Statistikaameti poolt avaldatud keskmise brutosissetuleku 1,5-kordsele määrale (s.o alla 1981.5 euro). Õigusabi antakse väheste eranditega kõikides juriidilistes küsimustes ja kõikides vormides, nii kohapealse konsultatsiooni kui ka interneti ja telefoni teel. Kliente nõustatakse nii kohtuvälises menetluses kui ka kohtus, samuti aidatakse koostada dokumente ja suhelda ametiasutustega.

Teenused:

- **Kohtumisega õigusnõustamine** – sobiv teenus keerukamate ning ajamahukamate probleemide puhul, kus klient volitab juristi enda esindajaks ning juristil tuleb ette valmistada materjalid kohtusse pöördumiseks ja kliendi esindamiseks. Kontoris nõustamise ooteaeg on kuni kaks nädalat.
- **Veebinõustamine** - sobiv nõustamise vorm neile, kes ei saa mingil põhjusel büroosse kohale tulla või soovivad juristiga jagada dokumente ja saada kirjalikus vormis tagasisidet ning juhiseid juristilt. Veebinõustamise ooteaeg on kuni nädal.
- **Telefoni teel nõustamine** - mõeldud kiireloomuliste juriidiliste küsimuste lahendamiseks. Telefoninõustamine võib probleemi keerukusest sõltuvalt üle minna veebinõustamiseks või lahendadatakse juhtumit edasi juristiga büroos kohtudes. Telefoninõustamise ooteaeg on kuni üks tööpäev.

### Kontakt:

EÕB juristid nõustavad kontorites üle Eesti 15-s büroos, Kuressaares:

Lossi 6, tel 453 8680, e-post: [eve.grass@tt.ee](mailto:eve.grass@tt.ee);

Rohu 5, tel: 5646 4942; e-post: [tammebyroo@gmail.com](mailto:tammebyroo@gmail.com).

Klienditugi: E-R 9:00-17:00, tel: 688 0400, e-post: [abi@juristaitab.ee](mailto:abi@juristaitab.ee)



## Noorte tööturule sisenemist toetavad tööturuteenused

Teenused kõigile sihtrühmadele sõltumata arvelolekust	Teenused registreeritud klientidele (sh noortele; <i>vajaduspõhine lähenemine</i> )	Teenused spetsiaalselt noorte sihtrühmale
Karjääriinfo vahendamine, karjäärinõustamine	Oskuste arendamine (tööturukoolitus, praktika, kvalifikatsiooni saamise toetamine, töötust ennetavad teenused)	Koolides ja noortekeskustes läbiviidavad töötoad
Tööotsingute nõustamine (individuaalselt ning grupis)	Palgatoetus, vabatahtlik töö, proovitöö	<i>Minu esimene töökoht</i> (palgatoetus, tööandjale koolituskulu hüvitamine)
Töövahendus	Psühholoogiline nõustamine, võlanõustamine, sõltuvusnõustamine	Alaealise töötamise toetus

### Kontaktandmed:

E-post: [saare@tootukassa.ee](mailto:saare@tootukassa.ee)

Address: Tallinna 16, 93819, Kuressaare

Telefon: 452 1880

## Karjääriinfo vahendamine, karjäärinõustamine

Karjääriinfo vahendamine nii Töötukassa karjääriinfoas kui ka tööotsingu töötoas. Karjääriinfoas saab teavet hariduse, tööturu ja elukutsetega seotud teemade kohta. Tööotsingu töötoa teemadeks on tööturu olukord ja töötamise võimalused. Töötoas õpetatakse kandideerimiseks vajalike dokumentide koostamist, antakse juhiseid tööintervjuul käitumiseks ja arutatakse muid töötoas tekkinud teemasid. Töötoas toimuvad arutelud. Karjäärinõustamine aitab teha tööeluga seotud otsuseid ja planeerida karjääri. Nõustamine hõlmab nii õppimise, töökoha kui ka erialavalikuga seotud teemasid.

Teenused on tasuta, kõigile huvilistele.

### Tööotsingute nõustamine ja töövahendus

Aidata tööandjal leida sobiv töötaja ja töötul/tööotsijal sobiv töö.

Teenused on tasuta, kõigile huvilistele.

### Oskuste arendamine (tööturukoolitus, praktika, kvalifikatsiooni saamise toetamine, töötust ennetavad teenused)

Tööturukoolitus on mõeldud kliendile, kellel on puudu erialastest oskustest või need vajavad täiendamist, eesti keele oskus või digioskused on napid ning nõustamisel on selgunud, et tööle saamine eeldab uute teadmiste või oskuste omandamist või olemasolevate täiendamist. Tööpraktika eesmärk on anda kliendile töö leidmiseks vajalik praktiline töökogemus ning täiendada tööle saamiseks vajalikke ametialaseid teadmisi ja oskuseid tööandja juures. Kvalifikatsiooni saamise toetamise teenus võimaldab hüvitada töötavale inimesele kvalifikatsiooni tõendava dokumendi saamisega seotud kulu. Töötust ennetavad teenused on tasemeõppes osalemise toetus, tööturukoolitus koolituskaardiga, kvalifikatsiooni saamise toetamine, koolitustoetus tööandjale. Töötust ennetavaks teenuseks on:

- **tasemeõppes osalemise toetus** töötajale või registreeritud töötule, kes asub omandama kutseharidust, rakenduskõrgharidust või bakalaureuseõppe õppekavadel kõrgharidust;
- **tööturukoolitus koolituskardiga** töötusriskis olevatele töötajatele;
- **kvalifikatsiooni saamise toetamise teenus** tööturukoolituse või koolitustoetuse toel toimunud koolituse läbinud töötajale;
- koolitustoetus tööandjale töötajate teadmiste ja oskuste arendamiseks nende tööle asumisel ja kohanemisel muutustega tööandja majandustegevuses.

Teenus on tasuta, vajaduspõhiselt läbi nõustamise neile, kes sihtgruppi kuuluvad.

Sihtgrupp: töötukassas registreeritud töötü, koondamisteatega tööotsija, kinnipeetav tööotsija või vanaduspensioniealine tööotsija, kes ei ole tööga hõivatud. Töötust ennetavad teenused on ka töötavale inimesele.

### **Palgatoetus, vabatahtlik töö, proovitöö**

Palgatoetus on tööandjale töötü töölerakendamiseks makstav toetus, mille eesmärk on toetada pikaajalise töötü, noore, vähenenud töövõimega, rahvusvahelise kaitse saaja või vanglast vabanenud inimese töölesaamist. Vabatahtlik töö aitab omandada erinevaid teadmisi, oskusi ja kogemusi, mis toetavad tööotsinguid. Töötukassal on mitmeid vabatahtliku töö koostööpartnereid nii üle-eestiliselt kui maakondade kaupa. Proovitöö annab võimaluse pakutaval töökohal töötamist eelnevalt proovida.

Teenus on tasuta, vajaduspõhiselt neile, kes sihtgruppi kuuluvad.

Sihtgrupp: palgatoetus tööandjale, vabatahtlik töö ja proovitöö töötukassas registreeritud töötule.

### **Psühholoogiline nõustamine, võlanõustamine, sõltuvusnõustamine**

Psühholoogilise nõustamine on mõeldud neile, kes tunnevad, et tööotsinguid ja tööle saamist mõjutab mõni olukord, millele on keeruline iseseisvalt lahendust leida. Võlanõustaja aitab kliendil olemasolevad

kohustused üle vaadata ja annab juhiseid, kuidas oma kohustustega toime tulla. Sõltuvusnõustamine pakub tuge neile, kes soovivad sõltuvusest vabaneda või sõltuvust kontrolli alla saada. Nõustaja aitab leida lahendusi tekkinud pingetele ja probleemidele, et saaksite parandada oma toimetulekut ja suudaksite rohkem keskenduda töö leidmisele ja hoidmisele. Sõltuvusnõustamine pakub tuge neile, kes soovivad sõltuvusest vabaneda või sõltuvust kontrolli alla saada. Nõustaja aitab leida lahendusi tekkinud pingetele ja probleemidele, et parandada toimetulekut.

Teenus on tasuta, vajaduspõhiselt neile, kes sihtgruppi kuuluvad.

Sihtgrupp: töötukassas registreeritud töötü.

### **Koolides ja noortekeskustes läbiviidavad töötoad**

Töötubade eesmärk on tõsta noorte tööalast teadlikkust ning suurendada nende võimalusi hiljem tööd leida. Töötube viiakse läbi üldhariduskoolides, noortekeskustes ja noortele suunatud messidel.

Teenus on tasuta, kõigile huvilistele.

Sihtgrupp: koolinoored, NEET noored.

### **Minu esimene töökoht (palgatoetus, tööandjale koolituskulu hüvitamine)**

„Minu esimese töökohta“ palgatoetusega toetab töötukassa tööandjat, kes võtab tööle 16 – 29 aastase noore, kellel puudub töökogemus või see on lühiajaline. Lisaks hüvitatakse teenuse raames tööandjale noore tööalase koolituse kulu kuni 2500 eurot kahe aasta jooksul noore tööleasumisest.

Teenus palgatoetus on tööandjale, kes võtab tööle 16 – 29 aastase noore, kellel puudub töökogemus või see on lühiajaline.

Sihtgrupp: toetust makstakse tööandjale, kuid sihtrühm on töötukassas registreeritud 16 – 29 aastane töötü.

### Alaealise töötamise toetus

Alaealise töötamise toetus on tööandjale, kes pakub tööd 13–16-aastastele noortele. Toetuse eesmärk on suurendada alaealiste töötamise võimalusi ning soodustada nende tööharjumuse ja -kogemuse saamist saavad tööandjad, kes pakuvad tööd 13-16 aastastele noortele, taotlema Eesti Töötukassalt alaealise töötamise toetust. Toetuse eesmärk on suurendada alaealiste töötamise võimalusi ning soodustada nende tööharjumuse ja -kogemuse saamist.

Tingimused tööandjale toetuse saamiseks: toetust makstakse, kui tööandja on eelmise kalendriaasta jooksul tasunud 13–16 aastastele töötajatele brutotöötasudena kokku vähemalt 1000 eurot. Toetuse suuruseks arvestatakse iga 13–16 aastase töötaja kohta 30% tema brutotöötasust eelmisel kalendriaastal. Toetuse suuruseks arvestatakse iga 13-16 aastase töötaja kohta 30% tema brutotöötasust eelmisel kalendriaastal. Toetust makstakse, kui tööandja on eelmise kalendriaasta jooksul tasunud 13-16 aastasele töötajale brutotöötasuna kokku vähemalt 1000 eurot.

Sihtgrupp: toetust makstakse tööandjale, kuid sihtrühm on 13-16 aastane töötaja.



### SA Innove Rajaleidja teenused

Rajaleidja on üle-eestiline võrgustik, mis pakub tasuta karjääri- ja õppenõustamisteenuseid kõikides maakondades. Meie poole pöördumiseks ei ole vaja eraldi suunamist.

Õppenõustamisteenused on mõeldud:

- lapsevanematele, kellel on mure lapse arengu ja oskuste pärast;
- õpetajatele, kes vajavad nõu lapse toetamisel hariduse omandamiseks;
- koolide ja lasteaedade tugispetsialistidele;
- kohalike omavalitsuste töötajatele.

Rajaleidja spetsialistidest (eripedagoogid, logopeedid, psühholoogid ning sotsiaalpedagoogid) koosneva koolivälise nõustamismeeskonna ülesanne on soovitude andmine lapse arengu toetamiseks, õppe ja kasvatus korraldamiseks ning tugiteenuste rakendamiseks. Soovituse andmiseks hindavad õppenõustajad lapse toimetulekut haridussüsteemis ja kasvukeskkonnas. Meie spetsialistide poolt läbiviidavad hindamised toetuvad litsentseeritud testidele ning standardiseeritud hindamisvahenditele. Soovituste andmisel teeme koostööd haridus-, sotsiaal- ja tervishoiuvaldkonna spetsialistidega.

Karjääriteenused liiguvad alates 1. jaanuarist 2019.a. Töötukassasse!

Nõustamisele registreerumine:

1. telefoni teel
2. e-posti teel
3. kodulehe kaudu: [www.rajaleidja.ee](http://www.rajaleidja.ee)
4. e-nõustajaga saab suhelda *chati* teel (*chati* vestlusaken asub meie kodulehel: [www.rajaleidja.ee](http://www.rajaleidja.ee))

Rajaleidja keskuste ja töötajate kontaktid leiab meie kodulehelt: [www.rajaleidja.ee](http://www.rajaleidja.ee).

Keskuste lahtiolekuajad:

E - N 9.00 - 17.00 ja R 9.00 - 15.00



## Saaremaa Noorte Tugila



Programm toetab tõrjutusriskis noori noorsootöö meetodeid kasutades.

Tugilad asuvad noortekeskuste juures, kuid nad ei tegele noorega mitte ainult noortekeskustes. Oleme seal, kus on noored. Püüame noore jaoks olemas olla, aidata tal endas ning oma mõtetes selgusele jõuda ning toetada teda tema enda valitud teel.

Noortekeskuste Noorte Tugila programmi tegevuste elluviimist rahastatakse haridus- ja teadusministri kinnitatud ning Eesti Noorsootöö Keskuse poolt elluviidava ESF kaasrahastatud programmi „Tõrjutusriskis noorte kaasamine ja noorte tööhõivevalmiduse parandamine“ raames. Noorte Tugila programmi viib ellu Eesti Avatud Noortekeskuste Ühendus. Teenus on tasuta.

Sihtgrupiks on noored, vanuses 15- 26, kes ei õpi ega tööta või on väljakukkumisosus.

**Kontakt:** Saaremaa Noorte Tugila, Pihtla tee 3, Kuressaare  
Tel: 5343 1787



## Saaremaa noortekeskused

Saaremaa valla noortekeskused on suunatud noortele vanuses 7-26 eluaastat. Noortekeskustes saavad noored oma vaba aega veeta ja sisustada.

Noortekeskustes töötavad noorsootöötajad, kes oskavad noori erinevatel teemadel aidata, näiteks noortefot jagada, üritusi korraldada, noortega koos projekte kirjutada või koos teha, samas võib noortekeskustes ka niisama käia, see on tasuta. Vahel toimuvad noortekeskustes ka huvitegevused, mis võivad olla tasulised, kuid niisama külastamine on

kindlasti tasuta. Noortekeskustes on vaba aja veetmiseks palju erinevaid võimalusi, tegevusi ja mängu - kõik noored on sinna oodatud.

Saaremaa vallas on noortekeskused järgmistes piirkondades: Kuressaares, Astes, Kärlal, Lümandas, Orissaares, Valjalas, Pöidel, Salmel ja Kihelkonnal. Noortekeskuste kohta leiad infot [Saaremaa valla kodulehelt](#): saaremaavald → Haridus ja noorsootöö → noorsootöö



## Noortegarantii tugisüsteemi arendamine ja testimine

Noortegarantii projekti eesmärk on leida Saare maakonna mitteaktiivsed noored ja selgitada välja nende mitteaktiivsuse põhjused ning sellest tulenevalt suunata nad erinevate meetmetega haridusteed jätkama, tööle või kaasata nad muul moel aktiivselt ühiskonda.



**Projekti:** „Noortegarantii tugisüsteemi arendamine ja testimine“ sisu: Riiklike registre teie päringute teel tuvastatakse 16–26-aastased mitteaktiivsed noored. Seire toimub kaks korda aastas – aprillis ja oktoobris. Koondatud info jõuab KOV-i juhtumikorraldajale, kes tuvastab noore abivajaduse ja pakub vajadusel tuge, abistab noore jõudmist olemasolevatele riiklikele ja KOV teenustele (nt töötisuvõimalused, haridussüsteemis jätkamine). Samuti on juhtumikorraldaja ülesandeks jõuda järeldusele, milliseid noortele suunatud teenuseid on konkreetses piirkonnas vaja arendada.

**Sihtgrupp:** 16.-26.aastane noor

**Kontakt:** Juhtumikorraldaja: Ulvi Lehtsalu,  
Tel: 526 5520; e-post: [ulvi.lehtsalu@saaremaavald.ee](mailto:ulvi.lehtsalu@saaremaavald.ee)





## Nõustamiskeskus Sotsiaalne Kaasatus

1) **sotsiaalne rehabilitatsioon** (SRT) - sotsiaalteenus, mille eesmärk on parandada (puudega) inimese iseseisvat toimetulekut ja suurendada ühiskonda kaasatust. Teenus on sihtgrupile tasuta. Vajalik Sotsiaalkindlustusameti poolne suunamine

1.1 puudega lapse rehabilitatsioon - alla 16-aastased lapsed, kellel on määratud puude raskusaste (sügav, raske või keskmine puue);

1.2 abivajava lapse rehabilitatsioon - alla 18-aastased lapsed, kelle KOV on tunnistanud abivajavaks lapseks lastekaitseeaduse tähenduses ja andnud hinnangu tema SRT-le suunamise vajaduse kohta. Abivajavaks tunnistatud lapsel ei pea olema tuvastatud puuet.

2) **Pärnu linna noorte tasuta psühholoogilise nõustamise teenus** (Pärnu linnavalitsuse poolt hangitud teenus Pärnu linna registrijärgsete noorte psühholoogiliseks nõustamiseks, mis puudutab lähisuhteid, seksuaalsust). Teenus on sihtgrupile tasuta ja anonüümne, suunamisvajadust ei ole, klient võib otse pöörduda.

3) **perelepitus** (teenus perekonfliktide ja abielulahutuste valdkonnas. Perelepituse käigus toetab lepitaja erapooletu kolmanda osapoolena erimeelseid partnereid. Perelepituses keskendutakse probleemide lahendamisele tulevikku vaadates – ei otsita süüdlast ega tegeleta minevikusündmustega). Teenus on tasuline, suunamist vaja ei ole.

4) **võlanõustamine** (sotsiaalteenus, mille eesmärk on parandada rahalistesse raskustesse sattunud isiku või pere toimetulekuvõimet. Pärnu linna registrijärgsetele elanikele on teenus tasuta, vajalik Sotsiaalosakonna poolne suunamine).

5) **pereteraapia** (psühhoteraapia meetod, mis on suunatud lahendamaks süsteemselt probleeme, mis tekivad inimestel suhtes oma lähedaste ning teiste oluliste inimestega). Teenus on tasuline, suunamist vaja ei ole

6) **tasuta e-nõustamine** (meie poole võib interneti teel tasuta pöörduda esmase nõustamise saamiseks. Mis tahes valdkondliku küsimuse korral võib meie poole pöörduda. Aitame esmase nõustamise näol hetkeolukorda

kaardistada, tutvustada võimalikke teenuseid, vajadusel teavitada klienti, kuhu abi, teiste teenuste või edasise toetamise saamiseks võiks pöörduda. Teenus on tasuta.

**Kontakt:** Papiniidu 5, 80042, Pärnu (4. korrus), tel: 5552 1999, e-post: [sotsiaalnekaasatus@gmail.com](mailto:sotsiaalnekaasatus@gmail.com)

\*\*\*



## Kallmäe Kool (rehabilitatsiooniteenus)

Kallmäe Kooli rehabilitatsioonimeeskond osutab sotsiaalset- ja tööalast rehabilitatsiooni.

Sotsiaalse rehabilitatsiooni sihtgrupiks on:

- Lapsed, kuni 16-eluastani
- Alaealiste komisjoni otsusel suunatud isikud

Tööalase rehabilitatsiooni sihtgrupiks on 16 – 20aastased õpilased.

Peamiselt osutame teenust siiski lastele vanuses kuni 16aastat. Meil on teenusel lapsi üle kogu valla ja ka Muhust. Alaealiste komisjoni otsusel suunatud isikuid on meil teenusel olnud kaks. Mõlemaga on teenus lõppenud. Meie meeskonnas on järgmised spetsialistid:

- Psühholoog
- Füsioterapeut
- Sotsiaaltöötaja
- 2 logopeed/eripedagoogi
- Eripedagoog
- Arst
- Õde
- Kogemusnõustaja

**Koduleht:** [www.kallemae.edu.ee](http://www.kallemae.edu.ee)

\*\*\*



## Naiste tugikeskuse teenus

Igasugune vägivald teise inimese suhtes on inimõiguste rikkumine. Seega MTÜ Pärnu Naiste Tugikeskus juba alates 2009.aastast (Saaremaal alates 2016) tegeleb mitte lihtsalt naiste vaid ikkagi inimõiguste rikkumise teemaga.

Tugikeskuses me pakume asjatundlikku nõuannet ja turvalist keskkonda naistele, kes on kogenud mistahes lähisuhtevägivalda. See kõik on tasuta ja meie telefonid on 24 tundi kuuldel.

Tugikeskuse teenused on tasuta ja mõeldud ka naistega kaasas olevatele lastele. Meie tegevused laiapõhjalised, loovad ja läbipaistvad.

Meie tööd tunnustavad täna:

- tänased ellujääjad, kes on koolitanud end kogemusnõustajateks, esinevad avalikult oma lugude ja õpetustega,
- naised, kes oma eluga iseseisvalt toime tulevad,
- koolitatud esmatasandil lähisuhtevägivalda ohvriga kokkupuutuvad spetsialistid.

Lisaks igapäevastele nõustamistele pakume naistele ja lastele erinevaid loovteraapiad, emade- ja lastelaagreid, koolitusi, avalikke infoseminare, anneme välja infokirja, korraldame tugigrupi tegevust, ühised spordi ja kunstiuiritused.

**Kontakt:** 5309 8919; e-post: [saaremaanaistetugikeskus@gmail.com](mailto:saaremaanaistetugikeskus@gmail.com)



## Saaremaa Perenõuandla

Perenõuandla pakub psühholoogi-, psühhiaatria-, psühhoteraapia-, pereteraapia-, psühhodiagnostika- ja karjääriplaneerimise teenust.

Oluline on teenusele pöörduda, kui oled oma elus ristteel ja vajad professionaali, kellega arutada või kes su ära kuulaks; lapse/laste käitumises või meeleolus on toimunud muutusi, mis tekitavad kas perele, lapsele endale või teistele inimestele muret; tahad välja rabeleda sõltuvusest (alko-, nikotiini-, narko-, hasartmängu-, ravimi- või



suhtesõltuvus); tunned, et vajad enesega parema toimetuleku jaoks ravi (meeleolu kõikumised, ärevushood, hirmud, unehäired, kaalukõikumised, raskused viha ja/või agressiivsusega toimetulekul, seksuaalprobleemid, mälu- või mõttekäiguhäired jne); kõik näib olevat mõttetu ja lootusetu, oled masenduses, tunned end abituna, väheväärtuslikuna.

**Kontakt:** Pikk 30, Kuressaare. Teenusele saamiseks vastuvõtuoja broneerimine telefonil 453 9800 või emailil: [perenouandla@tt.ee](mailto:perenouandla@tt.ee).



## MTÜ Õnneonn

Erihoolekandeteenused on mõeldud raske ja pikaajalise psüühikahäirega täisealisele inimesele, kellel on raskest, sügavast või püsivast psüühikahäirest tulenevalt välja kujunenud suurem kõrvalabi, juhendamise või ka järelvalve vajadus ning kes vajavad toimetulekuks professionaalset kõrvalabi.

**Psüühilise erivajadusega inimeste hoolekanne** (Saaremaal ja Hiiumaal) on korraldatud viie teenuse põhiselt, millest pakume kolme: Toetatud elamise teenus; Töötamise toetamise teenus; Igapäevaelu toetamise teenus. Teenused on Sotsiaalkindlustusameti suunamisega kliendile tasuta.

**Sotsiaalne nõustamine** (Saaremaal) - Nõustamise kaudu aitame sul mõista oma olukorda, jõuda otsusele ja leida vajalikke ressursse. Teavitame sind sinu õigustest ja ühiskonna võimalustest. Teenus kliendi enda pöördumisel on tasuta. Sihtgrupp - erinevate terviseprobleemidega täisealised.

Kõrvalabivajadust kompenseerivad teenused - Isikliku abistaja teenus, sihtgrupiks füüsilise puudega isikud; Tugiisiku teenus, sihtgrupiks psüühiliste erivajadustega ja/või vaimsete häiretega inimesed. Teenused koostöös kohaliku omavalitsusega on kliendile tasuta, soovi korral võimalus osta tasulist teenust. Teenused Saaremaal.

**Kontakt:** Tel: 5348 0703; e-post: [onneonn@gmail.com](mailto:onneonn@gmail.com); FB:

<https://www.facebook.com/MTÜ-Õnneonn>



## „Imelised aastad“ vanemlusprogramm

„Imelised aastad“ vanemlusprogramm on tõenduspõhine suhtlemis- ja õppimiskeskuste õppimiskeskuste programm 2 – 8-aastaste laste vanematele.

Programmi võib pakkuda nii ennetus- kui sekkumisprogrammina nii eesti kui vene keeles.

Uuringud näitavad, et koolitusprogrammi läbinud vanematel paranevad märgatavalt vanemlikud oskused, sealhulgas positiivsed suhtlemis- ja enesekehtestamisoskused, ning väheneb stress. Programmi rakendamise järel suureneb laste sotsiaalne kompetentsus, enesekehtestamisoskus, probleemide lahendamise oskus ja paranevad suhted eakaaslastega. Pikas perspektiivis väheneb laste ja noorte agressiivne ja antisotsiaalne käitumine, sõltuvusainete tarvitamine ning koolist väljalangemine. Programmi pakutakse koostöös kohalike omavalitsustega ja lapsevanema jaoks on programmis osalemine tasuta.

Programmi läbiviimiseks 2019. aastal on oktoobris-novembris taotleda rahalist toetust Tervise Arengu Instituudilt.

**Kontaktandmed:** Kärt Vajakas, 659 3933, [kart.vajakas@tai.ee](mailto:kart.vajakas@tai.ee).



## STEP

STEP-programm aitab suurendada õigusrikkumise taustaga noorte tööhõivet ning toetada neid tööle või õppima asumisel ning seal püsimisel.

Noore kuulumisel programmi viiakse ta kokku nõustajaga. Nõustamine toimub 2-5 korda, nõustamised toimuvad üldjuhul kuni nädalase, maksimaalselt kahe nädalase vahega. STEP-programmi rõhuasetus on noorte tööle minekul, kuid noori toetatakse ka õppima asumisel. Kui leitakse, et isik on tööks või õppimiseks valmis, viiakse ta kokku tööandja või õppeasutusega. Noore toetamine ning koostöö tööandja või

õppeasutusega erinevate küsimuste lahendamiseks jätkub ka peale noore õppima või tööle asumist 6 kuu jooksul.

Programmi kohaldamisala on Harjumaa ja Tallinn.

**Sihtgrupp: 15-26-aastased noored, kellel on õigusrikkumise taust ja kes ei õpi ega tööta.**

Noorel peab olema STEP-programmi tulles tehtud otsus, et ta enam seadust ei riku ning olema kindel soov tööle või õppima minna. Noore sissekirjutus pole programmi sisenemisel oluline, kuid kuna tööandjad, kellega STEP-programm koostööd teeb, asuvad Tallinnas ja Harjumaal, siis peab noorel olema püsiva aadressiga elukoht tulevases tööandjast mitte kaugemal kui tund aega ühistranspordiga sõitu. Lisaks ei tohi noor tarvitada narkootikume ning olema valmis tegelema oma võlgadega, kui tal neid on. STEP-programmi on võimalik läbida nii eesti kui ka vene keeles.

Programmi suunamisel või sinna jõudmisel on peamiseks muredeks noorte positiivse hõive puudumine, st kas töötamine või õppimine ja sellega seotud kuritegevus. Programm on osalejale tasuta.

STEP-programmi meeskond töötab koostöös erinevate tööandjatega, kes asuvad Tallinnas ja Harjumaal ning kes tahavad aidata õigusrikkumisega taustaga noorel teha järgmine samm täisväärtuslikuma elu poole. Noor peab olema võimeline ja valmis töötama – noor peab olema motiveeritud, mis tähendab, et ta peab ise aktiivselt osalema tööotsingus ja panustama lahenduste leidmisesse koostöös STEP-programmi nõustajaga.

Noor on nõustajaga suhtlemisel vastutaja, ta peab kinni pidama kokkulepitud kohtumistest ja olema täpne. Nõustaja ja programmi töötajad ei sekku noore isiklikku ellu, ei aja teda hommikul üles ega vii tööle. Noor peab tegutsema iseseisvalt, võtma vastutuse ja hoolitsema oma töö eest, vastasel juhul on nii tema kui ettevõtte ootuste täide mineku võimalused minimaalsed. Kui noor pöördub STEP-programmi nõustaja poole sooviga leida lahendus mõnele oma probleemile, siis toetatakse teda selles mitmekülgset. Koostöö nii noore kui ka tööandjaga jätkub ka peale noore tööle asumist. Täpsem programmiinfo [www.step.ee](http://www.step.ee)





## Kohaliku omavalitsuse korraldatavad sotsiaalteenused

Sotsiaalteenuste, sotsiaaltoetuste ja muu abi andmist korraldab inimese rahvastikuregistrisse kantud elukohajärgne kohalik omavalitsus (KOV). Vältimatut sotsiaalabi, millega tagatakse inimesele vähemalt toit, riided, ajutine majutus jms, osutatakse selle kohaliku omavalitsuse poolt, kelle haldusterritooriumil inimene abi vajamise hetkel viibib.

Iga kohalik omavalitsus kehtestab abi osutamise korra, mis peab sisaldama vähemalt järgnevat:

- kirjeldust sotsiaalteenustest ja sotsiaaltoetustest, mida kohalik omavalitsus korraldab või osutab;
- kirjeldust sotsiaalteenuste ja -toetuste taotlemise ja otsustamise menetlemise protsessist.

Kohalikes omavalitsustes võib olla erinev sotsiaalteenuste ja -toetuste korraldus, kuid osutatav abi peab õigeaegselt ja paindlikult rahuldama inimese muutuvaid vajadusi, parandama elukvaliteeti ja tagama võrdsed võimalused ühiskonnas osalemiseks. Kohalik omavalitsus peab eelistama abimeetmeid, mis on suunatud võimaluste leidmisele ja inimese suutlikkuse suurendamisele korraldada oma elu võimalikult iseseisvalt. Samuti peab KOV pakkuma abivajavale lapsele meetmeid, mida ta vajab ning toetavad lapse ja teda kasvatava isiku suhteid ja sotsiaalset toimetulekut.

Sotsiaalhoolekande seaduse alusel on KOV kohustatud osutama 13 sotsiaalteenust:

- Koduteenus
- Väljaspool kodu osutatav üldhooldusteenus
- Tugiisikuteenus
- Täisealise isiku hooldus
- Isikliku abistaja teenus
- Varjupaigategenus

- Turvakoduteenus
- Sotsiaaltransporditeenus
- Eluruumi tagamise teenus
- Võlanõustamisteenus
- Lapsehoiuteenus
- Asendushooldusteenus
- Järelhooldusteenus

Lisaks millele võidakse korraldada ka teisi sotsiaalteenuseid.



## Riiklikud teenused ja ennetusprogrammid lastele ja peredele:

Sotsiaalkindlustusameti lastekaitse osakonnas oleme kaardistanud lapsi ja peresid toetavad riiklikud teenused, sh asendushooldusteenused ja ennetusprogrammid. Info on mõeldud kasutamiseks lastega töötavatele spetsialistidele. Samuti võib info olla abiks lapsevanemale.

### Kaardistus on leitav sotsiaalkindlustusamet kodulehel:

[www.sotsiaalkindlustusamet.ee](http://www.sotsiaalkindlustusamet.ee) → Lapsed ja pered → Riiklikud teenused ja ennetusprogrammid lastele ja peredele.



JUSTIITSMINISTEERIUM



SOTSIAALKINDLUSTUSAMET